

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

О.К. Садовніков

Програма та робоча програма
навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ»

(для студентів 2-3 курсів денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного
рівня бакалавр, напряму підготовки **6.060102 Архітектура**)

Харків – ХНАМГ – 2009

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни “Філософія” для студентів 2-3 курсу денної форми навчання напряму підготовки **6.060102 Архітектура** / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва: уклад.: О.К. Садовніков; – Х.: ХНАМГ, 2009. – 39 с.

Укладач: О.К. Садовніков

Рецензент: проф. В.В. Будко

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Затверджено на засіданні кафедри філософії та політології, протокол

№ 1 від 29.08.2009 р.

© ХНАМГ, О.К. Садовніков, 2009

Зміст

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література	10
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни філософія	12
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	16
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання) 16	
2.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)16	
2.3. Зміст дисципліни.....	17
2.4. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	20
2.4.1. План лекційного курсу.....	21
2.4.2. План практичних занять (денне навчання).....	23
2.4.3. Лабораторні роботи (денне навчання)	24
2.4.4. Індивідуальні завдання:	24
2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	30
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	32
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення	37

ВСТУП

Курс “Філософія” є базовою складовою частиною циклу гуманітарних суспільних дисциплін, він є теоретичною основою гуманітарної освіти. Курс філософії зорієнтовано на творче осмислення досягнень світової філософської культури, виховання у студентів мислення і вміння наукового аналізу стосовно до потреб сучасного життя та змін у суспільній свідомості. Вивчення курсу спрямовано на формування духовного світу студентів, як людини котра усвідомлює своє місце у світі, суспільстві, може розуміти сенс власного існування. Курс повинен надати можливість орієнтуватися у численних поглядах на світ, його загальну побудову, роль людини у світі, розумітися на різноманітних методологічних методах пізнання. Головною метою є сенс вважати вміння студентів використовувати знання філософії у власному житті, міжособистих стосунках, науковій та практичній діяльності.

Курс містить декілька складових частин: релігієзнавство, логіка, етика та естетика, загальна філософія, кожний з яких має власні цілі, завдання та передбачає особисті вимоги до знань та вмінь студентів.

Розділ “*Релігієзнавство*” дозволяє вивчити причини виникнення та існування релігії, її елементи, структуру, вірування і культ, типологію світових релігій, національних релігій, нетрадиційних релігій. Дізнатися про міжнародні релігійні організації та їхню участь в екуменічному, миротворчому, екологічному русі, про особливості впливу релігії на різні сфери духовної культури. Знайомить з релігійною ситуацією в Україні, роллю релігійного фактору в національній розбудові, студенти повинні будуть виробити власну позицію у ставленні до релігії як елементу духовної культури.

Розділ “*Логіка*” розраховано як засіб формування і підвищення логічної культури мислення. А також ознайомити студентів з формами мислення і законами формальної логіки, систематизувати правильні способи мислення.

Розділ “*Етика та естетика*” – спрямовано на формування особистості студента, засвоєння норм та правил суспільної моралі, загальнолюдських

цінностей, розвинення навичок етичної поведінки, адже будь-які високоморальні принципи, найсучасніші знання залишаються недоторканим вантажем, якщо не реалізуються в способі життя – інтегральній характеристиці особистості.

Розділ “Філософія” спрямовано до навчання студентів філософському осягненню дійсності, залучення до надбань і досягнень світової та української філософської думки, розвитку уявлення про генезис та формування світового історико-філософського процесу з багатогранністю світоглядних та методологічних позицій різних шкіл й напрямків, на отримання навичок та обґрунтування власної світоглядної позиції, та розумінню сучасних філософських напрямків та течій.

ОКХ ГСВО МОНУ підготовки бакалавра спеціальності 6.120100 Містобудування, напрямку 6.060102 «Архітектура», 2007 р.

ОПП ГСВО МОНУ підготовки бакалавра спеціальності 6.120100 Містобудування, напрямку 6.060102 «Архітектура», 2007 р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра спеціальності 6.120100 Містобудування, напрямку 6.060102 «Архітектура», 2007 р.

Розробник програми: доц. **Садовніков Олег Костянтинович**.

Програма ухвалена: кафедрою філософії та політології, протокол № 1 від 29 серпня 2009 р. Зав. кафедри проф. Будко В. В.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. **Мета та завдання вивчення дисципліни (за ОПП):** формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу та людини, розвитку навичок застосування філософської методології, забезпечення логіко-методологічний рівень досліджень при підготовці спеціалістів, ознайомлення студентів з правилами і законами логічного мислення, враховуючи особливість підготовки спеціалістів на основі спеціальних прикладів опанування студентами логіки професіонального дослідника, забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів, формування системи знань з етики та естетики, залучення до фундаментальних етичних та естетичних цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, забезпечити науково методологічний рівень з релігієзнавства при підготовці спеціалістів згідно вимогам міністерства освіти України і державним нормативним актам, опанування студентами методів професіонального дослідження, формування розуміння сутності релігійних течій та проблем сучасного релігійного життя.

1.1.2. **Предмет вивчення дисципліни:** найзагальніші та універсальні взаємозв'язки та взаємовідносини людини, природи та світу, світ як цілісність і відношення та місце людини у світі, розвиток філософської думки, історія виникнення та розвитку релігії, найбільш загальні закони і форми етичного та естетичного пізнання, засвоєння і перебудови суспільного життя по законам краси, основні форми і закони правильного мислення.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія України	Соціологія Конфліктологія Політологія
Правознавство	Основи системного аналізу
	Методологія професійної діяльності

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Дисципліна: **Філософія (5/180)**

Модуль 1. Релігієзнавство, логіка, етика й естетика

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ1 Релігієзнавство

- 1.1 Еволюція та типи релігій
- 1.2 Локальні релігії. Світові релігії.
- 1.3 Релігійні конфесії та напрями

ЗМ2 Логіка

- 1.4 Основні закони правильного мислення.
- 1.5 Поняття, судження, умовиводи.
- 1.6 Дедуктивні та індуктивні умовиводи. Аналогія.

ЗМ3 Етика і естетика

- 1.7 Етико-естетичні теорії.

1.8 Категорії етики.

1.9 Категорії естетики.

Модуль 2. Загальна філософія.

ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки

2.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.

2.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.

2.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.

2.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.

ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії

2.5. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності.

Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.

2.6 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.

2.7 Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.

ЗМ 3 Соціальна філософія

2.8. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.

2.9. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

<p style="text-align: center;">Вміння (за рівнями сформованості) та знання</p>	<p style="text-align: center;">Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)</p>	<p style="text-align: center;">Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська)</p>
1	2	3
<p>Репродуктивний рівень.</p> <p><i>Вміння:</i> дає повні, вичерпні відповіді на програмні запитання; вміє користуватися довідковою літературою.</p> <p><i>Знання:</i> має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; засвоїв основні соціологічні концепції; знає системну теорію суспільства.</p>	<p style="text-align: center;">Соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.</p>	<p style="text-align: center;">Організаційна, управлінська, виконавська функції.</p>
<p>Алгоритмічний рівень.</p> <p><i>Вміння:</i> вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; використовувати довідникову літературу; застосовуючи типові методи емпіричного соціологічного дослідження, визначити характеристики суспільної реальності.</p> <p><i>Знання:</i> знає особливості соціальної структури та соціальної стратифікації сучасного суспільства, характеристику та функції основних</p>		

1	2	3
соціальних інститутів (сім'я, культура, економіка, політика, релігія), структуру особистості та її типологію.	Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управлінська, виконавська функції.
<p>Евристичний рівень.</p> <p><i>Вміння:</i> демонструє навички творчого мислення, на основі аналізу результатів соціологічного дослідження, літератури про стратифікацію суспільства визначає його структуру та характеристики розвитку суспільної системи конкретної держави; вміє визначати стан і дієздатність трудового колективу.</p> <p><i>Знання:</i> знає специфіку соціологічного підходу до аналізу суспільства; критерії класифікації та ознаки соціальних інститутів та спільностей; володіє технологією соціологічного дослідження.</p>	Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управлінська, виконавська функції.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

Література з філософії

1. Бузенков В.Г., Юдин Б.Г., Введение в философию. Уч. пособие. – М.: Республика, 2005.
2. Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие). –М.,2005. – 400с.
3. Дмитриев Т.А. История философии. –М., 2005. – 243с.
4. Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие). – М., 2005
5. История мировой философии: учеб. Пособие / А.И. Алешин, К.В. Бандуровский, В.Д. Губин и др. – М., 2008.

6. Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.
7. Курбатов В.И. Логика.- Ростов-на-Дону.:Феникс, 1996.
8. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник – К., 2006.
9. Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие Авт.: Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников О.К., Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008.
10. Философский энциклопедический словарь. - М., 1998.
11. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент. Навч. пос. – К., 2006.

Література з логіки

1. Гетманова А.Д. Логика. – М., 1986.
2. Жеребкін В.Є. Логіка. – К., 2002.
3. Ивин А.А. Логика. – М., 2002.
4. Кириллов В.И., Старченко А.А. Логика. – М., 2002
5. Курбатов В.И. Логика. – Ростов-на-Дону. 2001.
6. Формальная логика. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1997
7. Билецкий И. П. Логика. Уч. пос.- К.: Кондор, 2007.

Література з релігієзнавства

1. Калінін Ю. А., Харьковщенко Е.А. Релігієзнавство. – К.: Наукова думка, 1998. Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство /Курс лекцій. – К., ВПОЛ, 1996.
2. Кулаков А.Е. Религии мира – М.: АСТ, 1997.
3. Основы религиоведения. /Под ред. Яблокова И.Н.- М.: Высшая школа, 1998.
4. Радугин А.А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии: Курс лекций. – М.: Центр, 2000.
5. Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – М.: Политиздат, 1986.
6. Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – К., 2007.

Література з етики та естетики

1. Асмус В. Ф. Вопросы теории и истории эстетики. – М., 1986.
2. Библер В. С. Нравственность. Культура. Современность. – М., 1990.
3. Горелов А.А. Этика: учебное пособие – М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2008.
4. Дубко Е. Л. Природа морального конфликта. – М., 1985.

5. Естетика. Підручник для гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. Л. Т. Левчук. Д. Ю. Кучерюк. Вища школа.-2000.
6. Левчук Л. Т. Оніщенко О. І. Основи естетики. – К.:Вища школа.- 2000.
7. Словарь по этике / Под ред. А. А. Гусейнова, И. С. Кона. – М., 1989.
8. Сморгж Л.О. Естетика. Навч.пос. – К., Кондор 2005
9. Усов В. В. Деловой этикет - Изд.: "Академия", 2008.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни філософія

Мета та завдання вивчення дисципліни: забезпечити логіко-методологічний рівень досліджень при підготовці спеціалістів, ознайомлення студентів з правилами і законами логічного мислення, враховуючи особливість підготовки спеціалістів на основі спеціальних прикладів опанування студентами логіки професіонального дослідника, забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів, формування системи знань з етики та естетики, залучення до фундаментальних етичних та естетичних цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, забезпечити науково методологічний рівень з релігієзнавства при підготовці спеціалістів згідно вимогам міністерства освіти України і державним нормативним актам, опанування студентами методів професіонального дослідження, формування розуміння сутності релігійних течій та проблем сучасного релігійного життя.

Предмет вивчення дисципліни: світ як цілісність, відношення та місце людини у світі, історія виникнення та розвитку релігії, найбільш загальні закони і форми етичного та естетичного пізнання, засвоєння і перебудови суспільного життя по законам краси, основні форми і закони правильного мислення.

Дисципліна Філософія (5/180)

Модуль 1. Релігієзнавство, логіка, етика й естетика.

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ1 Релігієзнавство

ЗМ2 Етика і естетика

ЗМ3 Логіка

Модуль2. Загальна філософія.

ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки

ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії.

ЗМ 3 Соціальна філософія.

Аннотация программы учебной дисциплины

Философия

Цель и задание изучения дисциплины: обеспечить логико-методологический уровень исследований при подготовке специалистов, ознакомление студентов с правилами и законами логического мышления, учитывая особенность подготовки специалистов на основе специальных примеров овладения студентами логики профессионального исследователя, обеспечить глубокое усвоение специфики философского постижения действительности, высокую мировоззренческо-методологическую культуру студентов, формирования системы знаний по этики и эстетики, привлечение к фундаментальным этическим и эстетичным ценностям, превращение их в стойкие убеждения и мотивы поведения, обеспечить научно методологический уровень по религиоведению при подготовке специалистов согласно требованиям министерства образования Украины и государственным нормативным актам, овладения студентами методов профессионального

исследования, формирования понимания сущности религиозных течений и проблем современной религиозной жизни.

Предмет изучения дисциплины: мир как целостность, отношение и место человека в мире, история возникновения и развития религии, наиболее общие законы и формы этического и эстетического познания, усвоение и перестройка общественной жизни по законам красоты, основные формы и законы правильного мышления.

Дисциплина Философия (5/180)

Модуль 1. Религиоведение, логика, этика и эстетика.

Смысловые модули (ЗМ):

ЗМ 1 Религиоведение

ЗМ 2 Этика и эстетика

ЗМ 3 Логика

Модуль 2. Общая философия.

ЗМ 1 История развития философской мысли

ЗМ 2 Материя и сознание как основные философские категории.

ЗМ 3 Социальная философия.

Annotation of the program of educational discipline

Philosophy

Purpose and task of study of discipline: to provide the logic and methodological level of researches at preparation of specialists, acquaintances of

students with rules and laws of logical thought, taking into account the feature of preparation of specialists on the basis of the special examples of capture the students of logic of professional researcher, to provide the deep mastering of specific of the philosophical understanding of reality, high view-methodological culture of students, forming of the system of knowledge from ethics and aesthetics, bringing in to the fundamental ethics and aesthetically beautiful values, transformation them in proof persuasions and reasons of conduct, to provide scientifically a methodological level from epistemology at preparation of specialists in obedience to the requirements of department of education of Ukraine and state normative acts, capture, forming of understanding of essence of religious flows and problems of modern religious life, the students of methods of professional research.

Article of study of discipline: world as integrity and relation and place of man in the world, history of origin and development of religion, most general acts and forms of ethics and aesthetically beautiful cognition, mastering and alteration of public life on the laws of beauty, basic forms and laws of correct thought.

Discipline is Philosophy (5.5/198)

Module 1. Epistemology, logic, ethics and aesthetics.

Semantic modules (ZM):

Zm1 Epistemology

Zm2 Ethics and aesthetics

Zm3 Logic

Module 2. General philosophy.

ZM a 1 History of development of philosophical idea

ZM 2 Matter and consciousness as basic philosophical categories.

ZM 3 Social philosophy.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS –5 Модулів – 3 Змістових модулів – 9 Загальна кількість годин – 180	6.060102 Архітектура Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 2-3-й Семестр: 4-5-й Лекції –50 год. Практичні – 16 год. Самостійна робота – 114год. Вид підсумкового контролю: 4 семестр – залік 5 семестр - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 40% до 60%

Структура робочої програми навчальної дисципліни

Спеціальність, спеціалізація (шифр, абревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.060102 Архітектура	5/ 180	4,5	66	50	16	-	114	-	-	-	5	4

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

Зміст дисципліни

Дисципліна **Філософія (5/180)**

Модуль 1. Релігієзнавство, логіка, етика й естетика

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ. 1 Релігієзнавство

1.1. Еволюція та типи релігій.

Походження релігій як суспільного явища. Структура та функції релігій.
Класифікації релігій. Первісні релігії: Анімізм, Фетишизм. Тотемізм, Магія.

1.2. Локальні релігії. Світові релігії.

Національні релігії: ранні та пізні. Давньослов'янська релігія, ведизм, давньогрецька релігія, конфуціанство, даосизм, індуїзм, іудаїзм, зороастризм. Світові: буддизм, християнство, іслам.

1.3. Релігійні конфесії та напрями сучасної України.

Напрями світових релігій, орієнталісткі, неоязицькі, саєнтологічні, неохристиянські, сатанізм, езотеричні, містичні.

ЗМ. 2 Логіка

2.1. Основні закони правильного мислення.

Предмет та завдання логіки. Закон тотожності, закон протиріччя, закон виключного третього, закон достатньої підстави.

2.2. Поняття, судження,

Види понять, класифікація суджень, структура суджень, фігури та модуси категоричного силогізму.

2.3. Умовиводи. Дедуктивні та індуктивні умовиводи. Аналогія.

Структура умовиводу, класифікація умовиводів, правила умовиводів,

ЗМ. 3 Етика і естетика

3.1. Етико-естетичні теорії.

Розвиток етики та естетики. Становлення основних концепцій етики та естетики. Мораль та народні традиції.

3.2. Категорії етики.

Праведність. Совість. Честь. Істина. Любов. Віра. Надія. Сенс життя.

3.3. Категорії естетики.

Краса. Трагічне та комічне. Художній образ. Ідеал. Гармонійне. Мистецтво.

Модуль 2. Основи філософії.

ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки

2.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.

Визначення філософії. Предмет філософського знання. Філософія та світогляд. Функції філософії.

2.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.

Загальна спрямованість античної філософії. Філософські погляди досократиків. Класична філософія. Елліністична та римська філософія. Апологетика, Патристика. Схоластика.

2.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.

Антропологізм та гуманізм Ренесансу. Раціоналізм та сенсуалізм Нового Часу.

2.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.

Філософські погляди Канта, Фіхте, Гегеля, Шеллінга, Фейєрбах. Марксизм.

Філософія життя, психоаналітична філософія, феноменологія, позитивізм.

ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії

2.5. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності.

Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.

Рішення основного питання філософії. Матерія, свідомість. Діалектика, метафізика, догматизм, релятивізм, софістика, еkleктика. Основні закони і категорії діалектики.

2.6 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.

Гносеологія. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.

Основний зміст пізнавальної діяльності

Теорії походження та розвитку свідомості. Структура індивідуальної та суспільної свідомості. Перспективи розвитку свідомості. Пізнання, проблеми істини.

ЗМ 3 Соціальна філософія

2.7. Філософський аналіз суспільства.

Суспільний вимір людського буття. Природа та суспільство. Структура суспільства.

2.8. Філософське бачення перспектив людства.

Глобальні проблеми сучасності. Головні рушійні сили історичного процесу суспільства. Геополітика. Глобалістика. Футурологія

2.9. Антропологія.

Виміри людського буття. Сенс життя. Людина та суспільство в історичній перспективі.

2.2. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи					
		Лекц.		Практ.		Сам. робота	
1	2	3	4	5	6	7	8
Філософія	5/180	ДН		ДН		ДН	
		50		16		114	
Модуль 1. Релігієзнавство, логіка, етика й естетика.	2/72	32		16		46	
ЗМ1 Релігієзнавство	1/36	18		8		10	
ЗМ2 Логіка	0,5/18	8		6		26	
ЗМ3 Етика і естетика	0,5/18	6		4		10	
Модуль 2 Загальна філософія	3/108	18		-		68	
ЗМ1 Історія розвитку філософської думки.	1/36	8				28	

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії.	1/36	6				20	
ЗМ 3 Соціальна філософія.	1/36	4				20	

2.4.1. План лекційного курсу

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізацією (шифр, аббревіатура)
	6.060102 Архітектура
1	2
Модуль 1. Релігієзнавство, логіка, етика і естетика	32
<i>ЗМ1 Релігієзнавство</i>	
1.Еволюція та типи релігій	4
2.Локальні релігії. Світові релігії.	8
3.Релігійні конфесії та напрями	6
<i>ЗМ2 Логіка</i>	
1.Основні закони правильного мислення.	4
2.Поняття, судження, умовиводи.	2
3.Дедуктивні та індуктивні умовиводи. Аналогія.	2
<i>ЗМ3 Етика і естетика</i>	
1.Етико-естетичні теорії.	2
2.Категорії етики.	2
3.Категорії естетики.	2

1	2
Модуль 2: Загальна філософія	18
ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки	
1.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	2
1.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.	2
1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.	2
1.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.	2
ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії	
1.5. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності.	2
Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи.	2
1.6 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.	2
ЗМ 3 Соціальна філософія	
1.7 Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.	2
1.8. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.	1
1.9. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.	1
Усього:	50

2.4.2. План практичних занять

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.060102 Архітектура
1	2
Модуль 1. Релігієзнавство, логіка, етика й естетика	16
ЗМ1 Релігієзнавство	
1.Еволюція та типи релігій	2
2.Локальні релігії. Світові релігії.	4
3.Релігійні конфесії та напрями	2
ЗМ3 Логіка	
1.Основні закони правильного мислення.	2
2.Поняття, судження, умовиводи.	2
3.Дедуктивні та індуктивні умовиводи. Аналогія.	2
ЗМ2 Етика і естетика	
1.Етико-естетичні теорії.	1
2.Категорії етики.	2
3.Категорії естетики.	1
Модуль 2. Загальна філософія	0
ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки	
1.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	
1.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.	
1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.	
1.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.	

1	2
<p>ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії</p> <p>1.5. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності.</p> <p>Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.</p> <p>1.6 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.</p> <p>1.7 Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.</p>	
<p>ЗМ 3 Соціальна філософія</p> <p>1.8. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.</p> <p>1.9. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.</p>	
Усього	16

2.4.3. Лабораторні роботи (денне навчання)

Не передбачені.

2.4.4. Індивідуальні завдання:

Підготовка наукового есе – 10 годин.

Теми наукових есе:

1. Грецька міфологія у сучасному світі.
2. Релікти слав'янської міфології у сучасному світі.
3. Значення Десяти божих заповідей, що надані Моисею.
4. Освіта та релігія.

5. Матеріалістичний та ідеалістичний монізм: порівняльна характеристика поглядів Б. Спінози та Г. Гегеля.
6. Свобода індивідуальної свідомості від соціального впливу.
7. Діалектика як революційна душа марксизму: ілюзія чи реальність?
8. Ідея росту та розвитку знання у книзі Т.Куна „Структура наукових революцій”.
9. Інтуїція, досвід, віра, знання – як основа для досягнення істинності.

Контрольна робота – 10 годин

Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останньої цифри залікової книжки з тематики контрольних робіт з соціології. Передбачено опрацювання навчальної та наукової літератури.

Тематика контрольних робіт першого модулю

«Релігієзнавство, логіка, етика і естетика»

Тема 1.

1. Предмет і значення логіки.
2. Релігія як соціальне явище.
3. Естетика в системі наук.

Тема 2.

1. Поняття як форма мислення.
2. Структура релігії.
3. Суть і специфіка естетичного.

Тема 3

1. Логічні дії над поняттями.
2. Релігійна свідомість як форма суспільної свідомості.

3. Основні категорії і поняття естетики.

Тема 4

1. Логічні дії над поняттями.

2. Структура релігії.

3. Естетична свідомість.

Тема 5

1. Зміст і об'єм поняття. Види понять.

2. Релігійна свідомість як форма суспільної свідомості.

3. Специфіка естетичної діяльності.

Тема 6

1. Загальна характеристика думки.

2. Основні типи релігій.

3. Соціальна природа і функції мистецтва.

Тема 7

1. Прості думки, їх види і склад.

2. Основні концепції походження релігії.

3. Система мистецтва і види мистецтва.

Тема 8

1. Характеристика і види складних думок.

2. Функції релігії.

3. Естетична культура і шляхи її формування.

Тема 9

1. Основні закони логіки.

2. Родоплеменні релігії.

3. Естетичне виховання і його специфіка.

Тема 10

1. Поняття висновку і його види.

2. Національні релігії.

3. Основні етапи еволюції мистецтва.

Тема 11

1. Простий категоричний силогізм.

2. Характеристика національних релігій: Індуїзм, іудаїзм, синтоїзм, конфуціанство (одну по вибору).

3. Особливості етики як науки.

Тема 12

1. Дедуктивні висновки

2. Світові релігії.

3. Мораль, її походження і суть.

Тема 13

1. Індуктивні висновки.

2. Буддизм: особливості віровчення і культу.

3. Історичні типи моралі.

Тема 14

1. Поняття і структура висновку аналогічно. Види аналогії.

2. Християнство: особливості віровчення і культу.

3. Моральний вибір і ціннісні орієнтації особи.

Тема 15

1. Логічні основи теорії аргументації

2. Основні напрями християнства.

3. Моральні аспекти сенсу життя.

Тема 16

1. Поняття доказу і його структура.

2. Іслам: особливості віровчення і культу.

3. Структура і функції моралі.

Тема 17

- 1.Поняття спростування.
- 2.Роль релігії в житті суспільства.
- 3.Природа моральних конфліктів.

Тема 18

- 1.Правила доказу і спростування
- 2.Релігія і освіта, наука, культура.
- 3.Щастя як моральна проблема.

Тема 19

- 1.Поняття гіпотези, її структура і види. Побудова, перевірка і способи докази гіпотез.
- 2.Релігія і політика.
- 3.Категорії моральної свідомості як прояв моральної волі.

Тема 20

- 1.Теорія як система наукових знань.
- 2.Релігія як чинник суспільного життя в Україні.
- 3.Соціально-моральні характеристики товариства, дружби, любові і браку.

Тематика контрольних робіт другого модуля

«Загальна філософія»

1. Філософія як світогляд і специфічний вид знання
2. Місце і роль філософії в культурі
3. Генезис філософії, її історичні типи і національні особливості
4. Специфіка філософських проблем
5. Основні розділи філософського знання
6. Проблема духу і свідомості у філософії
7. Соціально-політична і моральна проблематика у філософії Стародавнього Китаю
8. Філософія як метафізика. Сучасні дискусії щодо долі метафізики
9. Філософські школи Індії про світ і людину
10. Онтологічна проблематика в розвитку античної філософії

11. Істина і метод в антропологічній філософії Сократа
12. Життя і філософія Платона
13. Метафізика і соціально-політичне учення Арістотеля
14. Становлення, особливості і етапи розвитку античної філософії
15. Обґрунтування ідеалів належного перебування людини в світі у філософії еллінізму і римської
16. Середньовічна філософія в межах християнської духовності
17. Антропоцентричний і гуманістичний характер філософії і науки в епоху Відродження
18. Формування нової парадигми філософствування в XVII столітті
19. Проблема методу пізнання у філософії Нового часу (Ф. Бекон, Р. Декарт)
20. Раціоналістична гносеологія і метафізика Б. Спінози і Р. Лейбніца
21. Криза емпіризму у філософії Дж. Берклі і Д. Юма
22. Філософія епохи Освіти
23. Критична філософія Канта
24. Філософська система Гегеля
25. Становлення і основні етапи розвитку філософської думки в Україні
26. Філософія Сковороди
27. Російська філософія XIX-XX століть
28. Суть і основні етапи розвитку позитивізму
29. Філософія життя
30. Психоаналітична філософія
31. Життя, смерть і безсмертя: екзистенціональне вимірювання
32. Герменевтика
33. Феноменологія
34. Сучасна релігійна філософія
35. Філософія марксизму
36. Філософські дискусії навколо діалектики, її законів, категорій і принципів
37. Альтернативні методи діалектики
38. Суть і структура свідомості
39. Проблема істини у філософії
40. Наука як об'єкт філософського дослідження. Специфіка наукового знання
41. Теоретичне знання
42. Поняття суб'єкта, об'єкту і предмету наукового знання
43. Метод і методологія. Спеціальні, загальні і загальні методи
44. Основні методи і форми емпіричного рівня наукового пізнання
45. Основні методи і форми теоретичного рівня наукового пізнання
46. Творчість: філософські аспекти проблеми
47. Поняття системи. Системний підхід в пізнанні
48. Наукова проблема і гіпотеза
49. Рівні наукового пізнання
50. наука і псевдонаука
51. Основні проблеми філософії історії. Спрямованість історії
52. Людина як предмет філософського дослідження. Природне і соціальне в людині

53. Структура суспільства. Основні сфери суспільного життя і їх взаємозв'язок
54. Сенс людського життя
55. Основні поняття і проблеми аксиології
56. Поняття культури. Культура і цивілізація
57. Поняття суспільства. Суспільні відносини і людська діяльність
58. Поняття природи. Природне середовище в життєдіяльності людей
59. Етика науки. Соціальна відповідальність ученого
60. Антропосоціогенез: наукові і світоглядні аспекти

2.5. Самостійна навчальна робота студента

Найменування змістових модулів, що виносяться для самостійної роботи	Години	Літературні джерела	Форма звіту
1	2	3	4
<i>Модуль 1</i> Релігієзнавство, логіка, етика й естетика.	46		
1.Еволюція та типи релігій	2	1,2,3,4,5,6	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
2.Локальні релігії. Світові релігії.	4	1,2,3,4,5,6	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
3.Релігійні конфесії та напрями	4	1,2,3,4,5,6	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
4.Основні закони правильного мислення.	10	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
5.Поняття, судження, умовиводи.	10	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
6.Дедуктивні та індуктивні умовиводи. Аналогія.	6	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
7.Етико-естетичні теорії.	2	1,2,3,4,5,6,7,8,9	Конспект, словник категорій, опитування, тестування

1	2	3	4
8. Категорії етики.	4	1,2,3,4,5,6,7,8,9	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
9. Категорії естетики.	4	1,2,3,4,5,6,7,8,9	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
Модуль 2 Загальна філософія	68		
10 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	8	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9,10	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
11. Антична філософія, її космоцентрічна спрямованість. Філософія Середньовіччя. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.	10	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
13. Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.	10	1,2,4,8, 9,10, 11	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
14. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.	10	1,2, 8, 9,10	Конспект, словник категорій, опитування, тестування

1	2	3	4
15. Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.	10	1,2,4,8, 9,10, 11	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
16. Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.	10	1,2,4,8, 9,10, 11	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
17. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.	5	1,2,4,8, 9,10, 11	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
18. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.	5	1,2,4,8, 9,10, 11	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
Усього	114		

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
	1	2	3
1.	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2.	Домашнє тестування	Обов'язково	5
3.	Аудиторне тестування	Обов'язково	5

	1	2	3
4.	Робота на практичному занятті: - Відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору, використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
5.	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
6.	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
7.	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
8	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання; конспектування першоджерел.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5
9.	Підготовка та обговорення есе (1-2 сторінки). Одне есе за семестр	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
10	Наукова робота в СНО.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	40

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять, і самостійної роботи.

Оцінювання проводять за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;

4) вирішення завдань, що було винесено для самостійного опрацювання, і завдань, що винесено на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру.

При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу).

Контроль проходження матеріалів змістовних модулів здійснюється згідно календарного плану занять. Даний вид контролю рівня знань може відбуватися в вигляді тестів або ж як контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістовних модулів. Ці контрольні заходи спрямовані на можливість побачити як відбувається опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Після проходження першого модулю передбачається контроль у вигляді заліку, який відбувається у письмовому вигляді з предметів: релігієзнавство, логіка, етика та естетика.

Проходження другого модулю з предмету філософія відбувається в письмовій формі у вигляді іспиту.

Загальна оцінка з модулів та змістовних модулів здійснюється згідно загальних правил та вимог вищої школи та безпосередньо Академії. Сума накопичення балів за трьома змістовними модулями, повинна перевищувати 30

балів, що надає змогу виходу на залікову, або ж на екзаменаційну роботу у кінці семестру, яка повинна бути виконана не менш ніж 20 балів. Таким чином, загальні бали та оцінки визначаються за таблицею, що розроблена та використовується в Академії за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC:

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	20
ЗМ 1.2 Тестування	20
ЗМ 1.3 Тестування	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 (залік)	
Тестування	40
Всього за модулем 1	100%

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 2. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	20
ЗМ 1.2 Тестування	20
ЗМ 1.3 Тестування	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 2 (іспит)	
Іспит (25 білетів по 3 питання в кожному білеті)	40
Всього за модулем 2	100%

Підсумковий контроль (залік, іспит) здійснюється у формі письмових відповідей на питання, що винесено на залік або іспит, або ж у формі тестування в час, передбачений розкладом занять.

Критерії оцінювання знань з курсу та модулів «ФІЛОСОФІЯ»

Параметри	Відмітка відповіді				
	Зараховано відмінно A	Зараховано дуже добре, добре B, C	Зараховано задовільно, достатньо D, E	Незараховано незадовільно F	Незараховано FX
1	2	3	4	5	6
Володіння понятійним апаратом та категоріями	Основні поняття і категорії засвоєні	Поняття засвоєні, але в деяких випадках неточно	Поняття та категорії засвоєні неточно	Основні поняття і категорії не освоєні	Основні поняття і категорії не освоєні
Знання науково фактичного матеріалу	Вільне володіння необхідним науковим матеріалом	У викладі матеріалу визначаються неточності	У викладі матеріалу визначаються неточності і не беруться необхідні фактичні дані	Неволодіння фактичним матеріалом	Неволодіння фактичним матеріалом
Вміння проводити аналіз і узагальнення	Самостійно проводиться науковий аналіз фактичного матеріалу	Самостійне проведення наукового аналізу фактичного матеріалу, але допускаються неточності і непослідовність	Переказ навчального матеріалу з елементами аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу з неточностями
Знання учбової літератури курсу	Вільне володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника, але незнання основної літератури	Незнання матеріалів підручника незнання основної літератури

1	2	3	4	5	6
Повнота володіння матеріалами курсу	Вільне володіння матеріалами курсу, відповіді на всі питання	Вільне володіння матеріалами курсу недовіки в обґрунтованості відповідей	Володіння матеріалами курсу недовіки в обґрунтованості відповідей	Слабке володіння матеріалами курсу немає обґрунтованих відповідей	Неволодіння матеріалами курсу, відсутність обґрунтованих відповідей
Оцінювання тестових завдань	Відповіді на всі запитання вірні	Вірні відповіді на запитання до 80%	Вірні відповіді на запитання до 60%	Вірні відповіді на запитання до 50 %	Відповіді на питання менш 50%

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
1	2
Калінін Ю. А., Харьковщенко Е.А. Релігієзнавство. – К.: Наукова думка, 1998.	ЗМ 1.1
Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство /Курс лекцій. – К., ВІПОЛ, 1996.	ЗМ 1.1
Основы религиоведения. /Под ред. Яблокова И.Н.- М.: Высшая школа, 1998.	ЗМ 1.1
Радугин А.А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии: Курс лекций. – М.: Центр, 2000.	ЗМ 1.1
Гетманова А.Д. Логика. – М., 1986.	ЗМ 1.2
Жеребкін В.Є. Логіка. – К., 2002.	ЗМ 1.2
Ивин А.А. Логика. – М., 2002. ЗМ	ЗМ 1.2
Левчук Л. Т. Оніщенко О. І. Основи естетики. – К.:Вища школа.- 2000.	ЗМ 1.3

Продовження табл.

1	2
Асмус В. Ф. Вопросы теории и истории эстетики. – М., 1986.	ЗМ 1.3
Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие). –М.,2005. – 400с.	ЗМ 2.1; ЗМ 2.2; ЗМ 2.3
Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.	ЗМ 2.1
Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие Авт.: Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников О.К., Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008.	М 1; М 2
Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие). – М., 2005 – 440с.	ЗМ 2.3
Цифровий репозитарій ХНАМГ www.ksame.kharkov.ua	Усі теми

Навчальне видання

Садовніков Олег Костянтинович

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
“Філософія” для студентів 2-3 курсу денної форми навчання напряму
підготовки напрямку 6.060102 «Архітектура»

План 2009, поз. 375 Р

Підп. до друку 04.02.2010 р.

Формат 60x84 1/16

Друк на ризографі

Ум. друк. арк. 1,8

Тираж 10 пр.

Зам. № 5978

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,

вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001